

Γυναίκα Αλλά Όχι Μάνα;

Τ. 128 π. Ημέρα της Γυναίκας 8-3-17

Το δικαίωμα να μη θέλεις παιδιά *

Στην Ελλάδα η ατεκνία είναι σαν τον δάγκειο πυρετό. Σαν ισόβιος εγκλεισμός στο Hanoi Hilton (εκεί όπου οι Βιετκόνγκ βασάνιζαν με διάφορους ευφάνταστους τρόπους τους αμερικανούς αιχμαλώτους). Το κίνημα των «childless» (σ.σ.: άτεκνοι) και των «childfree» (σ.σ.: ελεύθεροι τέκνων), που κάμποσα χρόνια τώρα κερδίζει έδαφος στο εξωτερικό, εδώ εξακολουθεί να σκοντάφτει σε υψωμένα φρύδια και συλλυπητήρια χαμόγελα. Η πρόοδος της επιστήμης έχει επιδεινώσει την κατάσταση, απλούστατα επειδή τώρα δεν υπάρχει ημερομηνία λήξης. Ένας ειδικός, με τον οποίο συζήτησα το θέμα, μου είπε χαρακτηριστικά: «Κάποτε, ουσιαστικά είχες να πενήσεις το γεγονός ότι δεν θα κάνεις παιδιά. Τώρα δεν σε αφήνουν να πενήσεις. Τώρα πρέπει να προσπαθήσεις μέχρι τελικής πτώσεως». Οι εξωσωματικές, τα κατεψυγμένα ωάρια, τα λίαν αξιόπιστα σπερματοζωάρια, που σου υπόσχονται τράπεζες σπέρματος από το μακρινό Ιλινόι, δεν σου αφήνουν περιθώριο να μην κάνεις αυτό που επιτάσσει η μητέρα φύση (και όχι το λιπόσαρκο μητρικό σου φίλτρο).

Στο καινούργιο βιβλίο της «Why Have Kids?» (Γιατί να αποκτήσεις παιδιά;), η Τζέσικα Βαλέντι, μια αμερικανίδα φεμινίστρια τρίτης γενιάς, υπενθυμίζει πόσο ανθυγιεινή είναι η πίεση που δέχεται μια γυναίκα να γίνει μητέρα. Αλλά και πόσες «ακατάλληλες» μητέρες έχει κυφορήσει αυτή η πίεση. Και στην Ελλάδα οι ειδικοί επισημαίνουν ότι για κάποιες είναι απλώς καλύτερο να μην τεκνοποιοούν. Αναφέρουν, μάλιστα, περιστατικά γυναικών που πείστηκαν από το περιβάλλον τους να κάνουν (ή να κρατήσουν ένα) παιδί, χωρίς ποτέ να καταφέρουν να δημιουργήσουν σχέση μαζί του. Η Βαλέντι επικαλείται, μεταξύ άλλων, τον νόμο που ψηφίστηκε εν έτει 2008 στην Πολιτεία της Νεμπράσκα. Ο νόμος αποποινικοποιούσε για πρώτη φορά την εγκατάλειψη ανηλίκου (κυρίως για να σώσει νεογέννητα μωρά από τρελαμένες μαμάδες που κράδαιναν κασμάδες). Αρχικά, όμως, ο νομοθέτης δεν έβαλε κάποια όρια στην ηλικία του παιδιού, με αποτέλεσμα να εγκαταλείπονται ακόμη και έφηβοι! Στις 21 Νοεμβρίου 2008 (τελευταία ημέρα ισχύος του νόμου με αυτή τη μορφή) μια μητέρα οδήγησε 1.200 μίλια από την κομητεία Γιόλο της Καλιφόρνιας στη Νεμπράσκα για να μπορέσει να εγκαταλείψει με την άνεσή της τον 14χρονο γιο της! «Από αυτό που συνέβη ανακύπτει ένα ερώτημα» γράφει η Βαλέντι. «Αν δεν υπήρχαν συνέπειες, πόσες από εμάς θα αποφασίζαμε να εγκαταλείψουμε τα παιδιά μας;». Η Κάθριν Χάκιμ, κοινωνιολόγος στη London School of Economics που μελετά εδώ και χρόνια την κατ' επιλογήν ατεκνία στην Ευρώπη, αποφαίνεται ότι πρόκειται για ένα καινούργιο κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο οι γυναίκες δεν φοβούνται πλέον, αλλά αποδέχονται ως έναν εναλλακτικό τρόπο ζωής. Καινούργιο; Σύμφωνα με τη Χάκιμ, μια παλαιότερη έρευνα στον Καναδά κατέδειξε ότι οι μισές από τις γυναίκες που ήταν άτεκνες στα 40 τους το είχαν ήδη αποφασίσει από πολύ μικρότερη ηλικία. Απλώς δυσκολεύονταν να το ομολογήσουν στον εαυτό τους και στους άλλους.

Ίσως η σημερινή εποχή προσφέρεται για τους υπέρμαχους της ατεκνίας. Βοηθάει και το άλλοθι της οικονομικής κρίσης. Βοηθάει και το ότι δίπλα στις φανατικές new-age μαμάδες, οι οποίες περνούν όλη την ημέρα τους δεμένες πισθάγκωνα με θήλαστρα και σλινγκ, παρελαύνουν πλέον και γονείς που τολμούν να ξεσκεπάσουν τη σκοτεινή πλευρά τού γονεϊκού ρόλου. Που μιλούν για την κόπωση, τα νεύρα, τις τριβές, την έλλειψη χρόνου κ.ο.κ. Ενδεικτικό της όλης τάσης το βιβλίο «Κοιμήσου γαμώτο κι όνειρα γλυκά» (κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος), το οποίο έγραψε ο Άνταμ Μάνσμπαχ, ένας μπαμπάς που βλαστημούσε καθημερινώς την ώρα και τη στιγμή που έπρεπε να βάλει τον δίχρονο γιο του για ύπνο.

Θυμάμαι πάντα τις τρεις γυναίκες που μου εξομολογήθηκαν από κοντά ότι δεν επιθυμούν να γίνουν μητέρες. Και οι τρεις έντονες προσωπικότητες, πετυχημένες (φαινομενικά τουλάχιστον) στις σχέσεις τους και στην καριέρα τους και με μια περίεργη λάμψη στα μάτια. Καμία δεν θέλησε να απολογηθεί επειδή δεν έκανε παιδιά. Και καμία δεν με ανέκρινε επειδή εγώ έκανα. 1.

*Πηγή: Ομώνυμο Άρθρο της Λένας Παπαδημητρίου στα Μικροκοινωνιολογικά του ΒΗmagazine. Ηλ. δημοσίευση, 02/10/2012

Παραμύθι με λυπημένο τέλος

Κάποτε γνώρισα μια λίμνη
μάτια μου, μάτια μου
κάποτε γνώρισα μια λίμνη
που 'θελε να 'ναι θάλασσα.
Και κάθε που χαράζει
την τρώει το μαράζι
και κάθε που χαράζει
την τρώει το μαράζι.
Κάποτε αντάμωσα μια πέτρα
μάτια μου, αχ μάτια μου
κάποτε αντάμωσα μια πέτρα
που 'θελε βράχος να γενεί.
Και κάθε που χαράζει
την τρώει το μαράζι
και κάθε που χαράζει
την τρώει το μαράζι.
Κάποτε αγάπησα μια κόρη
μάτια μου, μαύρα μάτια μου
που ρωτούσε κάθε αγόρι
πότε γυναίκα θα γενεί.
Και κάθε που χαράζει
την τρώει το μαράζι
και κάθε που χαράζει
την τρώει το μαράζι.
Έχουν περάσει χρόνοι δέκα
μάτια μου, αχ μάτια μου
η κόρη γίνθηκε γυναίκα
μα εγώ απόμεινα παιδί.
Και κάθε που χαράζει
με τρώει το μαράζι
και κάθε που χαράζει
με τρώει το μαράζι.